

A woman with blonde hair, wearing a bright yellow high-visibility safety suit with reflective stripes, is sitting on a spiderweb swing at a playground. She is smiling and holding onto the ropes of the swing. The swing is suspended from a wooden frame. The ground is covered in wood chips. In the background, there are trees with autumn foliage and a tall white lamp post. To the left, there is a yellow slide and a green play structure with large eyes.

Turvallisuus- asiakirja

Kaarinan leikkipuistot ja kiinteistö-
pihojen leikkipaikat

Kaarina

Sisällysluettelo

1. Palvelun tarjoaja	2
2. Turvallisuusasioista vastaavat henkilöt ja varahenkilöineen sekä heidän tehtävänsä	2
3. Ennakoitavat vaaratilanteet ja niiden mahdolliset seuraukset	4
4. Toimenpiteet vaarojen poistamiseksi ja onnettomuuksien ennalta ehkäisemiseksi	5
5. Palvelun tarjoamisessa mukana olevien turvallisuusasioihin liittyvä perehdyttäminen ja kouluttaminen sekä koulutus-vaatimukset	5
6. Välineistön, rakenteiden ja varusteiden tarkastaminen sekä niiden huolto	6
7. Leikkipaikkojen tarkastaminen ja huolto talvella (joulukuu-helmikuu)	8
8. Toiminta vahinko- ja onnettomuustilanteissa sekä kerätyn tiedon hyödyntäminen	9
9. Tiedottaminen kohteen käyttäjille	10
10. Kehittämistarpeita	10
LIITTEET	11

1. Palvelun tarjoaja

Tämä turvallisuusasiakirja on laadittu koskemaan Kaarinan kaupungin leikkipuistojen (40 kpl) sekä päiväkotien ja koulujen (yht. 27 kpl) leikkipaikkoja.

Tässä asiakirjassa käsiteltävien yleisten alueiden leikkipuistojen osalta kunnossapidosta vastaa Liikunta- ja viherpalvelut. Koulujen ja päiväkotien leikkipaikkojen osalta kunnossapidosta vastaa Talonrakennus- ja kunnossapito – yksikkö. Yksikkö toimii itsenäisesti sekä käyttäjiltä tulleen palautteen perusteella, mutta tilaa kohteissa tehtävät työt pääsääntöisesti Liikunta- ja viherpalveluilta.

2. Turvallisuusasioista vastaavat henkilöt ja varahenkilöineen sekä heidän tehtävänsä

Palveluntarjoajan edustajina toimivat viheraluepäällikkö Terho Marttila (terho.marttila@kaarina.fi), sijaisena viheralue mestari Maria Normasto (maria.normasto@kaarina.fi) ja kunnossapitopäällikkö Jari Silvennoinen (jari.silvennoinen@kaarina.fi), sijaisena ylläpitomestari Kalle Kaarto (kalle.kaarto@kaarina.fi).

Palveluntarjoajan edustajien tehtävät omilla vastuualueillaan

- Koko turvallisuusjärjestelmän toiminnasta vastaaminen
- Vuosittaisen päivityskokouksen koolle kutsuminen ja turvallisuusasiakirjan päivitys
- Onnettomuus- ja vahinkotapausten kirjaaminen ja vakavampien tapausten ilmoittaminen Tukesiin
- Laajamittaisten korjausten tilaaminen tai teettäminen
- Leikkipaikan infotaulun järjestäminen leikkipaikoille ja taulujen päivitykset
- Leikkipaikkojen riskinarvioinnista vastaaminen
- Käyttöönottotarkastusten teettäminen peruskorjaus- ja saneerauskohteissa
- Saneerauskohteiden suunnitelmien tarkastaminen tai tarkastuttaminen
- Vuositarkastusurakan tilaaminen
- Korjaus- ja huoltotoiminnan vuosibudjetin laatiminen ja seuraaminen

Talonrakennus- ja kunnossapito – yksikön rakennuspäällikkö

- Uusien koulu- ja päiväkotipihojen suunnitelmien tarkastaminen tai tarkastuttaminen
- Uudis- ja saneerauskohteiden rakentamisen aikainen valvonta tai valvonnan järjestäminen
- Koulu- ja päiväkotipihojen uudiskohteiden käyttöönottotarkastusten tekeminen tai teettäminen

Viheralue mestari

- Tarkastus- ja huoltotoiminnan ylläpito ja dokumentoinnista huolehtiminen
- Työntekijöiden riittävän osaamistason seuranta ja koulutustarpeiden kartoittaminen sekä koulutuksen mahdollistaminen omalla vastuualueellaan
- Liikunta- ja viherpalveluiden uusien työntekijöiden perehdyttäminen tähän turvallisuusasiakirjaan omalla vastuualueellaan
- Vastuuhenkilöiden informoiminen turvallisuustyön yleistilanteesta
- Vuositarkastusraporttien läpikäynti ja sen perusteella korjausten ja huoltojen suunnittelu
- Varaosien tilaaminen

Liikunta- ja viherpalveluiden muu henkilöstö

- Leikkivälineiden ja turva-alustojen silmämääräiset tarkastukset
- Leikkivälineiden ja aitojen pienet huollot ja korjaukset
- Tarkastusten, huoltojen ja korjausten kirjaaminen oikeisiin asiakirjoihin
- Esihenkilöiden informoiminen turvallisuustyön yleistilanteesta
- Toimintatarkastukset sekä pienet huollot ja korjaukset

Ylläpitomestari

- Silmämääräisten tarkastusten tekemisen seuranta kiinteistöpihoissa
- Talonrakennus- ja kunnossapito – yksikön uusien työntekijöiden perehdyttäminen tähän turvallisuusasiakirjaan omalla vastuualueellaan

Talonrakennus- ja kunnossapito – yksikön kiinteistönhoitajat

- Kiinteistöpihojen leikkipaikkojen silmämääräiset tarkastukset
- Kiinteistöpihojen muiden varusteiden pienet huollot ja korjaukset
- Kiinteistöpihojen lumityöt ja liukkaudentorjunta kulkuväylillä

Puuha Group Oy (vastuuhenkilö Rami Lindroos, rami.lindroos@puuha.com)

- Vuositarkastuksen tekeminen ja siihen liittyvä sopimuksessa määritelty pieni huolto. Sopimus on voimassa 2024 toukokuuhun.
- Toiminnallisten alueiden kalusteiden ja rakenteiden luettelointi

3. Ennakoitavat vaaratilanteet ja niiden mahdolliset seuraukset

Leikkipuistot ja kiinteistöpihojen leikkipaikat

Leikkipaikoilla esiintyvät tyypillisimmät onnettomuudet ovat eriasteisia pienempiä kolhuja ja naarmuja johtuen kaatumisista ja törmäyksistä ilman sen vakavampia pitkäaikaisia seurauksia. Nämä kuuluvat olennaisena osana leikkipaikan käyttöön.

Vakavampia tilanteita voi koitua leikkivälineistä tai leikkipaikan muista rakenteista putoamisista sekä erilaisista leikkivälineisiin juuttumista. Myös päiväkotien leikkipaikalta karkaamiset tai leikin leviäminen puistoleikkipaikan välittömään läheisyyteen voi aiheuttaa vahinkoa varsinkin, mikäli leikkipaikan läheisyydessä on esimerkiksi liikenneväylä, iso pudotus tai vesistö. Vakavammat onnettomuudet voivat pahimmillaan johtaa pidempiaikaisiin vammoihin tai jopa kuolemaan.

Leikkipaikkojen kunto- ja riskikartoitus on tehty vuositarkastusten pohjalta vuonna 2023. Kartoituksen leikkipaikkakohtaiset tulokset esitetään liitteessä nro 1, Vuositarkastus 2023.

Puistoleikkipaikoilla selvin puute liittyy kovahkoihin putoamisalustoihin sekä puutteellisiin infotauluihin. Myös itse välineissä on jonkin verran puutteita ja leikkipaikoilla on irtopenkkejä. Putoamisalustan kovuus johtunee pikkuhiljaa kovettuvasta turvasorasta.

Koulujen ja päiväkotien leikkipaikoilla selvänä ilmiönä esiintyvät kovan kulutuksen takia kovettuneet putoamisalustat sekä kirjava joukko puutteita muissa rakenteissa kuin itse leikkivälineissä. Jonkin verran puutteita esiintyy myös itse leikkivälineissä sekä päiväkotien aidoissa ja porteissa. Ilkivalta aiheuttaa kiinteistöpihoilla säännöllisesti turvallisuuspuutteita.

4. Toimenpiteet vaarojen poistamiseksi ja onnettomuuksien ennalta ehkäisemiseksi

Toimenpiteitä vaarojen ja onnettomuuksien ehkäisemiseksi ovat normaali tarkastus- ja huoltotoiminta, jota käsitellään tämän asiakirjan kohdissa 6 ja 7. Ennaltaehkäisevänä toimenpiteenä on

myös uusien ja saneerattavien kohteiden suunnitelmien tarkastaminen siten, että suunnitelmat tarkastavat joku muu asiantuntija kuin leikkipaikan suunnittelija. Lisäksi ennaltaehkäiseviä toimia ovat rakentamisen ja saneeraamisen valvonta sekä pätevän henkilön tekemä käyttöönottotarkastus.

Leikkipuistoissa ensisijaisia korjaustoimia ovat välinepuutteiden korjaamiset ja korkeimpien leikkivälineiden alla olevien kovimpien putoamisalustojen pehmentäminen tai vaihtaminen. Myös info-
taulut asianmukaisine tietoineen tulee asentaa ja päivittää jokaiselle leikkipaikalle. Puistoleikkipaik-
kojen valaistusta parannetaan suunnitelmallisesti.

Keskeisiä korjaustoimia kiinteistöpihojen leikkipaikoilla ovat korkeimpien leikkivälineiden alla ole-
vien kovimpien putoamisalustojen pehmentäminen tai vaihtaminen sekä huomion kiinnittäminen
pihojen ns. muihin rakenteisiin sekä päiväkotien aitoihin. Muiden rakenteiden osalla tulee eteen-
tyypillisesti putoamisen estäminen vaikeasti kiivettävien ja tasapainoilua ehkäisevien kaiteiden
avulla. Kiinteistöleikkipaikat käyttöaste on kova, joten suunnitelmallinen panostus kannattaa var-
masti. Jatkoa ajatellen kiinteistöleikkipaikkojen ja niiden rakennelmien ennakkotarkastus suunnitte-
luvaiheessa säästää kustannuksia huomattavasti.

5. **Palvelun tarjoamisessa mukana olevien turvallisuusasioihin liittyvä perehdyttäminen ja kouluttaminen sekä koulutus- vaatimukset**

Jokainen keskeinen turvallisuustyössä mukana oleva työntekijä perehdytetään koko tähän turvalli-
suusasiakirjaan perusteellisesti sen valmistuttua. Turvallisuudesta vastaavat henkilöt osallistuvat
myös vuosittaiseen koko järjestelmän päivitystilaisuuteen. Kaikki turvallisuustyössä mukana olevat
vakinaiset, määräaikaiset ja kausityöntekijät perehdytetään tähän asiakirjaan ennen töiden aloitta-
mista soveltuvin osin. Toiminnallisten alueiden turvallisuustyössä mukana olevat henkilöt kuittaavat
allekirjoituksellaan osallistumisensa perehdytykseen ja päivitystilaisuuksiin.

Henkilöstön tulee olla riittävästi koulutettuja tehtävänsä. Hyvä peruskoulutus tähän työhön on Viherympäristöliitto ry:n järjestämä/hallinnoima Leikki- ja lähiliikuntapaikkojen turvallisuus – peruskurssi tai muu vastaavat tiedot antava koulutus. Keskeisille turvallisuustöitä tekeville henkilöille pyritään järjestämään ajankohtaista täydennyskoulutusta sitä mukaa, kun uutta koulutettavaa ilmenee, kuitenkin vähintään viiden vuoden välein.

Toiminnallisten alueiden tarkastuksia (pois lukien silmämääräinen tarkastus) tekeville henkilöiltä edellytetään Viherympäristöliitto ry:n järjestämän Leikki- ja lähiliikuntapaikkojen turvallisuus – peruskurssin käymistä tai muun vastaavat tiedot antavan koulutuksen käymistä.

6. Välineistön, rakenteiden ja varusteiden tarkastaminen sekä niiden huolto

Alueet esitetään erillisessä liitteessä nro 2, Kaarinan tarkastettavat leikkipaikat ja kiinteistöpihat

Standardin EN 1176-7 edellyttämät tarkastukset suoritetaan alla olevien ohjeiden mukaisesti pääsääntöisesti kaikille toiminnallisille alueille. Mikäli tarkastuksissa tai huollon yhteydessä havaitaan vakavia turvallisuuspuutteita, eikä niitä pystytä samassa yhteydessä tapahtuvalla huollolla korjaamaan, tulee välineen/rakenteen/kohteen käyttö estää tarkastajan/huoltajan sopivaksi katsomalla tavalla vähintään varoitusnauhalla, riittävän korkealla aidalla, tietty toiminto estämällä tai väline poistamalla. Lisäksi käytön esto ilmoitetaan tarvittaessa erillisellä infokyltillä ja asiasta ilmoitetaan esihenkilölle.

Käyttöönottotarkastus

Uudelle tai saneeratulle sekä osittain saneeratulle kohteelle tehdään perusteellinen käyttöönottotarkastus ennen kohteen käyttöönottoa tarkoitukseen tehdyllä lomakkeella, liite nro 3, Käyttöönottotarkastuksen pöytäkirjapohja. Kohde otetaan käyttöön vasta kun tarkastuksessa mahdollisesti havaitut turvallisuutta oleellisesti heikentävät puutteet on korjattu ja korjaus tarkastettu.

Silmämääräinen tarkastus

Silmämääräisessä tarkastuksessa tarkastetaan välineiden – rakenteiden ja koko kohteen kunto päällisin puolin (ilkiivalta, rikkoontumiset ja roskaaminen, mm. rikutut lasit, huumeneulat yms.) sekä siirretään mahdolliset irtokalusteet ja – varusteet niille kuuluville paikoille.

Kaikille kiinteistöjen pihoiden tehdään silmämääräinen tarkastus viikoittain ympäri vuoden. Tarkastuksen suorittaa Liikunta- ja viherpalveluiden henkilöstö ja Talonrakennus- ja kunnossapito – yksikön kiinteistöhoitajat. Kiinteistöhoitajat sekä käyttäjät ilmoittavat mahdollisista epäkohdista Viherpalveluille.

Kaikille puistoleikkipaikoille tehdään silmämääräinen tarkastus muiden huoltotöiden yhteydessä viikoittain kesäkaudella (1.3.–30.11.).

Toimintatarkastus

Kaikille puisto- ja kiinteistöleikkipaikoille tehdään toimintatarkastus tasavälein kaksi kertaa vuodessa.

Tarkastuksen suorittaa sekä kuittaa allekirjoituksellaan Liikunta- ja viherpalveluiden henkilökunta. Tarkastus tehdään tarkoitukseen tehdyllä lomakkeella, liite 4, Toimintatarkastuksen pöytäkirjapohja.

Vuositarkastus

Leikkipaikkojen osalta tarkastuksen tekee vuositarkastusurakoitsija 15.8. mennessä.

Dokumenttien säilytys

Kaikki paitsi silmämääräisen tarkastuksen pöytäkirjat säilytetään paperisena tai sähköisenä kaupungin palvelimella ja niiden asiamukaisesta säilyttämisestä vastaa viheraluepäällikkö. Vuositarkastusurakan tuottamat vuositarkastusraportit säilytetään tällä hetkellä myös urakoitsijan palvelimella.

Välineiden, varusteiden ja rakenteiden huolto

Pienimuotoinen huolto suoritetaan toimintatarkastusten yhteydessä. Vuositarkastusraporttien perusteella tehdään välinevaihtoja ja korjauksia.

7. **Leikkipaikkojen tarkastaminen ja huolto talvella (joulu-helmikuu)**

Puistoleikkipaikat tarkastetaan ja huolletaan vähintään kerran kuukaudessa. Kiinteistöleikkipaikat tarkastetaan talvikaudella samoin kuin kesäkaudella.

Jäätä ja lunta poistetaan leikkivälineiden tasoilta ja portaikoista, mikäli ne aiheuttavat oleellista vaaraa välineen käytölle ja putoamissuoja oleellisesti heikkenee. Keinustuimet poistetaan osasta kiinteistöjen keinurungoista mutta ei puistoleikkipaikkojen keinurungoista. Leikkipaikkoja hiekoitetaan tarpeen mukaan turvasoralla.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto ei edellytä talvella putoamisalustoilta kesäkauden olosuhteita.

Koulu- ja päiväkotikohteiden normaalit kulkuväylät aurataan ja niiden liukkautta torjutaan sopimuksen mukaisesti. Auraamisessa huomioidaan tarkasti piharakenteiden sijainti ja hiekoitushiekkaa sisältävän lumen kasaamista leikkivälineiden alueelle pyritään välttämään. Päiväkotipihoilla lunta ei kasata aidan viereen eikä sen päälle, jotta karkaamismahdollisuutta ei synny.

Leikkipaikan porteista huolehditaan erityisesti päiväkodeissa niin, että ne aukeavat myös talvella.

8. Toiminta vahinko- ja onnettomuustilanteissa sekä kerätyn tiedon hyödyntäminen

Kohteiden vaara- ja onnettomuustilanteet ovat harvinaisia yksittäistapauksia ja ne sattuvat lähes aina silloin, kun rakenteiden turvallisuudesta vastaavan tahon edustaja ei ole kohteessa. Mikäli turvallisuustyössä mukana oleva henkilö on vahingon sattuessa paikalla, suorittaa hän vahingon mukaisen ensiavun ja soittaa tarvittaessa hätänumeroon 112 ja on tapahtumapaikalla auttamassa parhaan kykynsä mukaan varsinaisen ensiavun paikalle saapumiseen asti.

Kaikki tietoon tulleet vahingot ja läheltä piti – tilanteet kirjataan tämän turvallisuusasiakirjan liitteellä 5. Kaavakkeen täyttämisestä ja säilyttämisestä vastaa viheraluepäällikkö tai kunnossapitopäällikkö, jolle kaikkien osapuolten tulee toimittaa tieto vahingoista tai läheltä piti-tilanteista. Päiväkotien ja koulujen henkilökuntaa kannustetaan ilmoittamaan selvästi fyysisistä olosuhteista johtuneista vahingoista tai läheltä piti – tilanteista kunnossapitopäällikölle. Lievemmistä onnettomuuksista ja läheltä piti – tilanteista ei ilmoiteta Tukesiin, mutta ne säilytetään ja niitä hyödynnetään oman organisaation turvallisuustyössä. Kirjaamiskynnys pyritään pitämään matalana, jotta mahdolliset turvallisuuspuutteet tulevat selvästi ylläpitäjän tietoon. Onnettomuuskirjanpito tarkastetaan vähintään vuosittaisen päivitystilaisuuden yhteydessä ja tarkastelun perusteella ryhdytään tarvittaviin turvallistamistoimenpiteisiin. Urakoitsija ilmoittaa vaara- ja vahinkotilanteista välittömästi tilaajalle.

Vakavat onnettomuudet ja läheltä piti – tilanteet ilmoitetaan Turvallisuus- ja kemikaalivirastoon (Tukes) heidän verkkosivuiltaan löytyvällä lomakkeella, <https://tukes.fi/tuotteet-ja-palvelut/kuluttajille-tarjottavat-palvelut/palveluntarjoajan-velvollisuudet#ilmoita-vakava-tapaturma-tai-lahelta-piti--tilanne-tukesiin> Ilmoittamisesta vastaa viheraluepäällikkö tai kunnossapitopäällikkö. Vahinkoilmoitukset käsitellään sitä mukaa kun niitä tietoon tulee ja tarkastelun perusteella ryhdytään tarvittaviin turvallistamistoimenpiteisiin.

Leikkipaikkojen rakenteisiin ja varusteisiin tehtävät tapahtuneisiin vahinkoihin, onnettomuuksiin tai läheltä piti -tilanteisiin perustuvat muutokset ja niiden tarpeellisuus tulee olla hyvin perusteltuja. Harvinaiset yksittäistapaukset sekä välineiden ja rakenteiden tietoinen korkeariskinen väärinkäyttö tulee erottaa todennäköisistä turvallisuusriskeistä. Muutoksista ja välinepoistoista sekä niiden aika-
tauluttamisesta vastaa viheraluepäällikkö tai kunnossapitopäällikkö.

9. Tiedottaminen kohteen käyttäjille

Ohjeet onnettomuus- ja ilkivaltatapauksia sekä kohteen turvallista käyttöä varten esitetään kohteessa olevassa infotaulussa.

Infotaulussa esitetään kohteen tyypistä riippumatta yleistietoina kohteen nimi, osoite, ylläpitäjän yhteystiedot sekä yleinen hätänumero. Pyrkimyksenä on hoitaa taulu tarvittavine tietoineen jokaiseen kohteeseen vuoden 2023 loppuun mennessä.

10. Kehittämistarpeita

Uudis- ja saneerauskohteiden suunnitelmien tarkastamisesta tulisi luoda pysyvä käytäntö kiinteistöleikkipaikkojen kohdalla. Tämä edellyttää asiaan perehtymistä jo kohteen suunnitteluvaiheessa ja leikkiturvallisuusasiantuntemuksen tuomista suunnitteluprosessiin.

Uudis- ja saneerauskohteiden käyttöönottotarkastukset tulee jatkossa tehdä heti asennusten valmistuttua.

Puistoleikkipaikkojen valaistusta uusitaan säännöllisesti

Infotaulut päivitettävä

Vastuunjakotaulukko koulu- ja päiväkotipihoja koskien

Tämä turvallisuusasiakirja on tarkastettu ja seuraava tarkastus tehdään viimeistään joulukuussa 2024.

Kaarinassa 5.10.2023

Terho Marttila
Viheraluepäällikkö

Jari Silvennoinen
Kunnossapitopäällikkö

LIITTEET

Liite 1	Vuositarkastus 2023
Liite 2	Kaarinan leikkipaikat ja kiinteistöpihat
Liite 3	Käyttöönottotarkastuksen pöytäkirjapohja
Liite 4	Toimintatarkastuksen pöytäkirjapohja
Liite 5	Onnettomuuksien ja läheltä piti – tilanteiden lomakepohja